

Ina Pinxterhuis verruilt Nederlandse zuivel voor Nieuw-Zeelandse Melk per hectare versus melk per koe

Ina Pinxterhuis was jarenlang via Wageningen UR actief in de Nederlandse zuivelsector. Sinds september 2011 werkt zij in Nieuw-Zeeland als 'senior scientist' voor DairyNZ. Dat is de ideale positie voor een vergelijking tussen Nederland en Nieuw-Zeeland: twee sterke zuivellanden met een heel verschillende melkveehouderijstructuur.

Melkvee-onderzoekster Ina Pinxterhuis werkte jarenlang in de zuivelsector in Nederland. Sinds ruim een jaar werkt ze in de Nieuw-Zeelandse stad Christchurch voor de zuivelkoepelorganisatie DairyNZ. Pinxterhuis weet inmiddels dat er de nodige verschillen zijn tussen de twee sterke zuivellanden. „Vrijwel alle Nieuw-Zeelandse melk wordt bijvoorbeeld op de wereldmarkt afgezet. De melkveehouders hier hebben daarom van oudsher te maken met sterk fluctuerende prijzen die vaak veel lager liggen dan wat de Nederlandse melkveehouders krijgen. De melkveehouderij kent geen enkele subsidie en is dan ook sterk gericht op lage kosten en productie van eigen grasland met klaver.“ Terwijl in Nederland de ontwikkeling sterk in de richting van meer productie per koe is geweest, heeft in Nieuw-Zeeland het accent altijd gelegen op meer melk per hectare, vertelt ze. De koeien zijn over het algemeen kleiner, de zogenoemde Kivicross: Jersey x Holstein, met goede vet- en eiwitgehalten. Ze produceren minder, maar krijgen ook weinig krachtvoer of bijproducten. „Al zijn er wel boeren, Nederlanders voorop, die wat meer krachtvoer zoals granen en palmpitschroot zijn gaan gebruiken nu de melkprijzen de afgelopen jaren behoorlijk gunstig waren.“

Brok bestaat, maar wordt vrijwel niet gebruikt. Het overgrote deel van de koeien krijgt vrijwel alleen gras. In de winter lopen ze ook in het grasland, waar het klimaat dat toelaat. Of ze krijgen kool of voederbiet voorgeschoteld, wat ze zelf afgrazen. „Jaarrond buiten dus.“ Het gros van de koeien kalft in het voorjaar af, in een tijdsbestek van zes tot acht weken. „Met kudde van honderden koeien is dat een zeer drukke periode.“

Snel gegroeid

De melkveehouderij in Nieuw-Zeeland is zeer snel gegroeid; in de afgelopen tien jaar is de sector op het Zuidereiland verdubbeld. Boeren hebben er volgens Pinxterhuis veel geïnvesteerd in aankoop en omschakeling van grond van schapen-, vleesvee- of akkerbouwbedrijven, aankoop van koeien en de bouw van melkstallen.

De laatste jaren wordt er ook meer geïnvesteerd in methoden om de (droogstaande) koeien van het land te kunnen houden in de natte wintermaanden, vertelt ze. Op het Zuidereiland verschijnen ligboxenstallen maar ook serrestallen met houtsnippers of roostervloeren en

openlucht 'wintering pads' met dikke lagen houtsnippers. „Met de huidige voor Nieuw-Zeeland hoge melkprijzen kan dat, maar er is ook onrust. Boeren vragen zich af of dit een houdbare ontwikkeling is voor de Nieuw-Zeelandse melkveehouderij.“

De vraag naar grasland is volgens Pinxterhuis altijd goed gebleven. De prijs van grasland ligt, afhankelijk van het gebied, omgerekend ongeveer tussen de tien- en twintigduizend euro per hectare. Anders dan in Nederland wordt de prijs vooral bepaald door het opbrengend vermogen van de grond. „Er zijn veel managementpakketten beschikbaar en boeren weten precies hoeveel hun percelen produceren en hoeveel melk er van het grasland wordt gehaald. Qua kapitaal zat er vanouds weinig geleend geld in de melkveehouderij, maar dat is de laatste jaren flink veranderd.“

Sharemilker

Volgens de Nederlandse zijn er qua eigendomsstructuur grote verschillen tussen de beide landen. „Je kunt hier nog als sharemilker beginnen zonder eigen kapitaal en je langzaam omhoog werken naar eigenaar van enkele koeien, eigenaar van een hele

Ina in Nederland

In Nederland werkte Ina Pinxterhuis bij Wageningen Livestock Research in Lelystad. Zij richtte zich onder meer op de biologische melkveehouderij (project Bioveem en voormalig onderzoeksbedrijf Aver Heino). De laatste jaren was zij onder meer actief met een project om met de actieve inzet van boeren een grote rijkdom aan plant- en diersoorten op en rond landbouwgronden te realiseren, kringlopen van grondstoffen meer regionaal te sluiten en dat concept succesvol te vermarkten. Dit mondde uit in het project Echt Overijssell, waar onder andere de stichting 'Natuurboeren uit de Buurt' uit voort is gekomen. Echt Overijssell is nog steeds actief en wordt eind dit jaar afgesloten.

Ina in Nieuw-Zeeland

In september 2011 vertrok Ina Pinxterhuis met haar Nieuw-Zeelandse echtgenoot en gezin naar Christchurch op het Nieuw-Zeelandse Zuidereiland om te gaan werken voor DairyNZ. Dat was een lang gekoesterde wens. Begin jaren negentig deed zij haar afstudeerwerk en promotieonderzoek in Nieuw-Zeeland. Dat land bleef daarna altijd trekken. Bij DairyNZ is zij senior scientist op het gebied van bedrijfsystemen en dan met name gericht op nutriëntenmanagement. Haar interesse ligt bij het integreren van kennis uit verschillende disciplines om een melkveehouderij te realiseren die vriendelijk is voor milieu, dieren, mensen en portemonnee. In Nieuw-Zeeland ligt de uitdaging vooral op het binnen de perken houden van de milieuverliezen, bij een sterk groeiende melkveehouderij die gebaseerd is op grasland en met relatief lage kosten moet draaien.

Copyright foto

1) Op het Zuidereiland van Nieuw-Zeeland overwinteren de droogstaande melkkoeien veelal op kool, koolraap of voederbieten.
2 en 3) Een aantal melkveehouders in Nieuw-Zeeland wil de koeien binnen zetten in de winterperiode voor een betere conditie voordat ze afkalven in het voorjaar.
Ligboxenstallen verschijnen, maar ook goedkopere serrestallen.

kudde die je melkt op andermans grond tot eigenaar van grond en koeien. Ook is er een heel aantal mensen die uit een totaal andere hoek zijn gekomen en geïnvesteerd hebben in de melkveehouderij. Ze zijn zelf gaan melken of managen, of ze zijn 'equity-partners' geworden. Dat zijn deeleigenaars die kapitaal inbrengen en een jaarlijkse opbrengst van hun investering willen zien. Sommige equity-partners houden zich helemaal niet bezig met het management van het bedrijf, anderen vinden het juist leuk en bemoeien zich er flink

mee. Omdat de bedrijven hier veelal groot zijn, is er ook sprake van veel personeel. Er is een groot tekort aan Nieuw-Zeelanders die in de melkveehouderij willen werken, dus er zijn veel buitenlanders, zoals Filippijnen en Zuid-Amerikanen. Werving en management van personeel zijn dan ook belangrijke onderwerpen in de bedrijfsvoering."

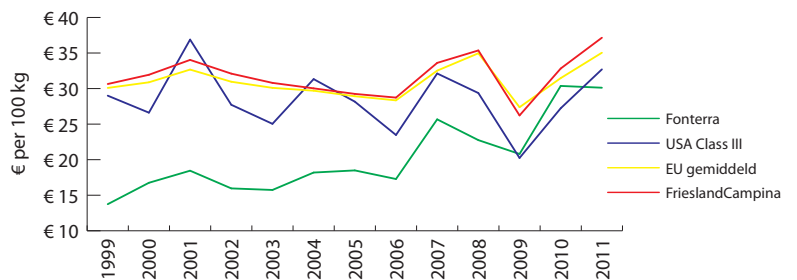
Concurrenten

De beide sterke zuivellanden zijn in principe

elkaars concurrenten, volgens Pinxterhuis. „Maar Nederland is sterker in de verwerking van zuivel tot kaas. Nieuw-Zeeland exporteert voornamelijk melkpoeder, vol of mager. Voor Nieuw-Zeeland liggen de markten per definitie ver weg, dus de transportkosten lopen al snel op. Het is logisch dat er zo veel mogelijk water uit de melk wordt gehaald voordat het de markt op gaat. Voor Nieuw-Zeeland is de Europese markt een lastige, maar ze hebben een hele goede positie in Azië.“ ■

2010	NL	NZ	
Melkproductie (x 1.000 ton)	11,9	17,1	(neemt sterk toe in NZ)
Aantal melkveehouders	19,800	11,700	(neemt ook in NZ af)
Gemiddelde melkproductie in kg/koe	8,075	3,840	(neemt ook toe in NZ)
Aantal melkkoeien per bedrijf	75	415	(neemt ook toe in NZ)

Een gemiddeld Nieuw Zeelands melkveebedrijf is groot, maar per koe wordt flink minder geproduceerd dan in Nederland.
(Bron: Kerncijfers belangrijkste zuivellanden 2010, Productschap Zuivel.)

De Nieuw-Zeelandse melkprijs is van oudsher veel lager dan de Nederlandse, maar de laatste jaren is het verschil relatief klein. Melkrijzen in € per 100 kg standaardmelk, exclusief BTW en inclusief nabetalingen.
(Bron: LTO Internationale melkrijzenvergelijking 2011.)